

PROGRAMUL MUNICIPAL DE IMUNIZĂRI PENTRU ANII 2023-2027

I. INTRODUCERE

1. Imunizarea prezintă cea mai sigură și eficientă intervenție în domeniul sănătății publice, contribuind la diminuarea prejudiciilor de ordin medical, social și economic, cauzate de bolile prevenibile prin vaccinări, printre care suferința cauzată de maladie, dizabilitate și decesul.
2. Programul Municipal de imunizări pentru anii 2023-2027 (în continuare Programul) reprezintă un document pe termen mediu în domeniul imunizărilor care include angajamentele prioritare ale Administrației Publice Locale (APL) în asigurarea procesului de vaccinare contra unor maladii prevenibile prin vaccinări cu scopul atenuării poverii financiare/sociale determinate de acestea.
3. Programul este elaborat în conformitate cu Legea RM nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, Legea RM nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, Hotărârea Guvernului RM nr. 967 din 09-08-2016 cu privire la mecanismul de consultare publică, cu societatea civilă în procesul decizional, art. 3, art. 8, art.14, alin. (2) lit. p), lit. z¹) din Legea RM nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, art. 3, art. 6 lit. a), e), art. 20 alin. (2) lit. a) din Legea RM nr. 411 din 28.03.1995 ocrotirii sănătății, art.7, art. 12 alin. (1) și art. 52 din Legea RM nr.10 din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea RM nr. 236 din 27.10.2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, Hotărârea Guvernului RM nr. 211 din 12.04.2023 ”cu privire la Programul național de imunizări pentru anii 2023-2027”, Deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 6/9 din 30.06.2023 Cu privire la inițierea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional „Cu privire la aprobarea Programului municipal de imunizări pentru anii 2023-2027”.
4. Prezentul Program este conceput ca un cadru complex, intersectorial, care e menit să ghideze activitățile instituțiilor implicate în asigurarea accesului universal și echitabil la servicii sigure și acceptabile de imunizare, cu creșterea gradului de conștientizare a importanței imunizării pentru reducerea impactului negativ al bolilor ce pot fi prevenite prin vaccinare.
5. Programul garantează copiilor și tuturor cetățenilor municipiului, indiferent de starea socială, naționalitate, apartenență politică/ religioasă, acordarea asistenței de imunizare gratuită cu vaccinuri eficiente, calitatea cărora corespunde standardelor internaționale și cerințelor OMS.

II. ANALIZA SITUAȚIEI

6. Municipiul Bălți aplică imunizarea ca pilon de bază al programelor de prevenire primară a bolilor infecțioase.
7. În mun. Bălți procesul de imunizări reprezintă o prioritate a sănătății publice. Imunizările profilactice sistematice promovate în Municipiu în perioada anilor 1994-2022 au contribuit la lichidarea variolei și poliomielitei, în același timp nu s-au înregistrat cazuri de difterie, tetanus neonatal rubeola, rujeola și orion. Vaccinarea rămâne unicul mijloc de prevenire a rabiei, maladie care în toate cazurile se finisează cu deces. Anual se înregistrează cazuri sporadice de tuberculoză și hepatită virală B la copii nevaccinați.
8. În cadrul Programului sunt utilizate vaccinuri de rutină împotriva a 13 boli, și anume: hepatitei virale B, tuberculozei, poliomielitei, difteriei, tetanosului, tusei convulsive, infecției Hib, infecției cu rotavirusuri, infecției cu pneumococi, rujeolei, oreionului, rubeolei și infecției cu papilomavirusul uman.

9. În total sunt utilizate 12 tipuri de vaccin în cadrul Programului, acestea fiind monovalente – împotriva unei boli (tuberculozei – BCG, hepatitei virale B – HepB, poliomielitei – VPO/VPI, infecției cu rotavirusuri – RV, infecției cu pneumococi – PCV, infecției cu papilomavirusul uman – HPV) sau polivalente – împotriva mai multor boli (difteriei, tetanosului, tusei convulsive, hepatitei virale B și infecției Hib – DTP –HepB-Hib, difteriei, tetanosului și tusei convulsive – DTP, difteriei și tetanosului – DT, tetanosului și difteriei – Td, rujeolei, oreionului și rubeolei – ROR).

10. Prestarea serviciilor de imunizare se efectuează pe tot parcursul vieții, inclusiv în cazul vaccinării întârziate și a dozelor de rapel. Prestarea serviciilor de imunizare se realizează în cabinetele de vaccinare din cadrul maternităților și instituțiilor medico-sanitare publice prestatoare de asistență medicală primară, după cum urmează:

1) *vaccinarea copiilor:*

- a) în primele 24 de ore – vaccinul HepB-0;
- b) la 2-5 zile de la naștere – vaccinul BCG;
- c) la 2 luni – vaccinul DTP-HepB-Hib-1, VPO-1, RV-1 și PCV-1;
- d) la 4 luni – vaccinul DTP-HepB-Hib-2, VPO-2, RV-2 și PCV-2;
- e) la 6 luni – vaccinul DTP-HepB-Hib-3, VPO-3 și VPI-;
- f) la 12 luni – vaccinul ROR-1 și PCV-3;
- g) la 22-24 luni – vaccinul DTP-4, VPI-2 și VPO-4;
- h) la 6-7 ani – vaccinul DT, ROR-2 și VPO-5;

2) *vaccinarea adolescenților:*

a) la 9-14 ani – HPV-1, iar HPV-2 peste 6 luni de la prima doză (persoanele cu vârsta mai mare de 14 ani vor administra 3 doze de HPV, a 2-a doză fiind administrată la o distanță de 1-2 luni, iar a 3-a doză peste 6 luni de la prima doză);

b) la 15-16 ani – vaccinul Td și ROR-3;

3) *vaccinarea adulților* la: 20, 30, 40, 50 și 60 de ani – vaccinul Td.

11. În același timp, vaccinarea se efectuează la indicații epidemiologice, împotriva gripei, infecției COVID-19, rabiei, hepatitei virale B la adulți, hepatitei virale A, holerei, tularemiei, febrei tifoide și bruceloziei.

12. Ultimul vaccin implementat în mun. Bălți a fost vaccinul împotriva infecțiilor provocate de papilomavirusul uman (HPV) în anul 2017. Vaccinarea poate preveni infecția cu tipurile de HPV care provoacă aproximativ 70 % din cazurile de cancer de col uterin (mai mult de 2 cazuri din 3). Cu toate acestea, vaccinarea este eficientă numai pentru persoanele care nu au fost încă infectate cu virusul respectiv. Infecția cu HPV este foarte frecventă la adulți. Majoritatea infecțiilor cu HPV nu prezintă simptome, prin urmare, persoanele infectate nu știu că sunt infectate. Până la 80% din populație va fi infectată la un moment dat în viață. În majoritatea cazurilor virusul este eliminat, întrucât sistemul imunitar elimină infecția, însă, în unele cazuri, aceasta nu dispare și poate cauza cancer. Din acest motiv, este recomandată vaccinarea fetelor și băieților înainte ca aceștia să devină activi din punct de vedere sexual.

13. Atunci când acoperirea vaccinală este menținută la nivel optim (peste 95%), incidența cazurilor de boli contagioase prevenibile prin vaccinare se reduce, iar în același timp se atestă și diminuarea prejudiciilor sociale și economice determinate de acestea.

14. În lipsa vaccinării sau a tendinței continue de scădere a ratei cuprinderii cu vaccinare sub 90%, există probabilitatea înregistrării unei creșteri ascendente a numărului de cazuri de boli contagioase prevenibile prin vaccinare sau reapariția bolilor și manifestărilor epidemice.

15. Tendința semnificativă de scădere a numărului de persoane vaccinate în perioada anilor 2019-2022 în unele grupuri de populație (Tabelul 1) este cauzată de informații false, mituri, contraindicații false la vaccinare, apartenența la confesiuni religioase sau convingeri personale. Totodată, o scădere mai pronunțată a acoperirii vaccinale pentru anii 2020 și 2021 a fost cauzată inclusiv de restricțiile impuse în pandemia COVID-19.

16. Pandemia COVID-19 și criza refugiaților din regiune în anul 2022 au demonstrat riscuri iminente de declanșare a urgențelor de sănătate publică în mun. Bălți. Deficiențele persistente în ceea ce privește ratele de vaccinare, sistemul de supraveghere și furnizarea serviciilor de imunizare sunt cele mai mari provocări pentru sănătatea publică care intensifică considerabil riscul apariției focarelor de boli contagioase prevenibile prin vaccinare.

17. Imunizarea în situații de urgență, precum și orice lacune a sistemului imun în rândul populației mun. Bălți, refugiaților și migrantilor a scos în evidență necesitatea asigurării accesului la serviciile de imunizare cu acțiuni de promovare intense prin mobilizarea socială în zone și grupuri de risc care au o acoperire suboptimă. Responsabilitatea comună prin schimbarea comportamentală de conștientizare a importanței vaccinării poate ajuta la atingerea obiectivelor de eradicare globală a poliomielitei, de eliminare regională a rujeolei și a rubeolei și la scăderea semnificativă a bolilor ce pot fi prevenite prin vaccinare.

18. Furnizarea serviciilor de imunizare este efectuată pe tot parcursul vieții, inclusiv în cazul vaccinării întârziate și a dozelor de rapel. Prestarea serviciilor de imunizare se realizează în cadrul cabinetelor de vaccinare din cadrul maternității și instituțiilor medico-sanitare publice prestatoare de Asistență Medicală Primară.

19. Informația privind procesul de imunizare în IMSP "Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți" este expusă în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 1

1	Vaccinele	2019			2020			2021			2022		
		Necesitau	Efectuați	%	Necesitau	Efectuați	%	Necesitau	Efectuați	%	Necesitau	Efectuați	%
1.1	BCG	147	52	335,4	148	29	19,6	144	36	25	151	28	65
1.2	HVB 0 HVB 1	95	16	16,8	106	3	2,8	104	12	11,5	133	13	12
1.3	HVB 1	21	16	76,2	21	19	90,5	105	13	12,4	30	20	67
1.4	HVB 2	110	87	79,1	97	92	95	114	102	89,5	91	79	87
1.5	HVB 3	154	136	88,3	90	79	88	133	116	87,2	118	104	88,1
1.6	VPO 1	1742	1458	84	1429	1138	80	1503	1229	82	1439	1214	84,3
1.7	VPO 2	1480	1393	94	1171	1024	87,4	1266	1161	92	1291	1167	90,3
1.8	VPO 3	1494	1418	95	1043	927	89	1296	1212	94	1234	1123	91
1.9	VPI				773	686	89	1063	997	94	1107	1011	91,3
1.10	Rotavirus 1	967	902	93,3	657	591	90	770	719	93,4	740	685	93
1.11	Rotavirus 2	816	794	97	497	460	93	626	612	97,7	591	565	95,6
1.12	DTP+Hib+HVB1	1614	1318	82	1364	1059	78	1390	1089	78,3	1325	1047	79
1.13	DTP+Hib+HVB2	1316	1234	94	1075	944	88	1112	1017	91,5	1111	1004	90,3
1.14	DTP+Hib+HVB3	307	233	4,4	12	13	9,4	138	050	2,3	038	45	1
1.15	DT 1	104	88	85	101	90	89	125	110	88	88	69	78,4
1.16	DT 2	126	118	94	92	86	93,5	133	117	88	120	108	60
1.17	Pneumococic 1	1627	1344	83	1401	1076	77	1487	1178	79,2	1432	1143	80
1.18	Pneumococic 2	362	191	4,4	070	44	8,2	138	049	2,2	074	86	2
1.19	Pneumococic 3	1177	1108	94,1	886	809	92	1043	951	91,2	982	889	91
1.20	ROR 1	1553	1383	89	1215	980	81	1540	1307	85	1502	1277	85
2	Rev. la 1-6 ani												
2.1	VPO 4	1481	1323	89,3	1306	1138	87	1218	1095	90	1236	1103	88,2
2.2	DTP 4	241	119	0,2	102	47	6	89	90	0	078	52	8,3
2.3	DT 3	221	181	86,2	238	207	87	203	123	85,2	173	153	88,4
2.4	VPI	1752	1696	74	377	345	92	211	197	93,4	1084	952	88

3	Revaccinare la 7-13 ani												
3.1	VPO 5	1851	1588	86	1776	1325	75	1448	1346	93	1400	1304	93,1
3.2	DT 5	1853	1585	86	1766	1310	74,2	1426	1321	93	1375	1276	93
3.3	ROR 2	1809	1447	80	1390	1206	76	1372	1241	90,5	1458	1322	91
3.4	Papiloma virus 1	053	04	9	099	7	,2	988	99	5,2	164	41	2,1
4.5	Papiloma virus 2	94	262	89	188	65	34,6	579	353	61	347	268	47,2
3.6	Papiloma virus 3										132	116	88
4	Imunizri adolescenți și maturi												
4.1	Td – 15 ani	1308	1168	89,3	1135	933	82,2	1195	1086	91	1251	1124	90
4.2	ROR 3	1295	1169	90,3	1123	913	81,3	1187	1075	91	1240	1114	90
4.3	Td 1												
4.4	Td 2												
4.5	Td adulți	7075	6564	93	5738	2355	41	7440	3590	48,3	7737	5435	70,2
5	Imunizări neincluse în PNI												
5.1	Hep B 1- gr. risc	134			167			172	75	44	101	54	53,4
5.2	Hep B2 - gr. risc	64			84			97	33	34	51	49	96
5.3	Hep B3 - gr. risc	84			93			32	28	88	41	37	90,2
5.4	Hep B4 - gr. risc							3	3	100	11	10	91
5.5	Hep A1												
5.6	Hep A2												
5.7	Gripa	8947	8385	94	6974	1904	27,3	9884	8953	91	9336	9327	99
5.8	Antirabic 1												
5.9	Antirabic 2												
5.10	Antirabic 3												
5.11	Antirabic 4												
5.12	Antirabic 5												
5.13	Antirabic 6												
5.14	Varicela												
5.15	Anti COVID19 -1							1312	1308		1774	1766	99,5
5.16	Anti COVID19 -2							94877	24862		2030	2026	99,8
5.17	Anti COVID19-b1							16129	16117		5274	5274	100
5.18	Anti COVID19-b2										193	193	100

20. Confor datelor statistice oferite de SRL "DAC SLAV BIZNES" Centru Medical "Sf. Panteleimon" procesul de imunizare în cadrul instituției a început în aprilie 2022. Conform planificării efectuate, din 2200 persoane deservite, eligibile procesului de vaccinare au fost 452. Vaccinarea a fost efectuată la 351 de persoane, ceea ce reprezintă în mediu 77,6% din rata de

acoperire vaccinală. Cea mai bună acoperire vaccinală, 100%, a fost cea a vaccinurilor ROR, DTP și DT. Cea mai slabă acoperire vaccinală a fost cea a vaccinului rotaviral.

21. Accesul universal la vaccinuri este garantat prin intermediul instituțiilor medico-sanitare publice din cadrul asistenței medicale primare sau maternități, iar în situațiile în care persoanele din grupurile de risc nu au disponibilitatea de a se vaccina, echipele mobile de vaccinare asigură vaccinarea în condiții sigure a „lanțului frig”. În cazul campaniilor de vaccinare a populației, în situații de risc epidemiologic, pentru sporirea accesibilității, vaccinarea poate fi organizată în locuri publice special amenajate, cu respectarea condițiilor de siguranță și lanț frig.

III. OBIECTIVUL GENERAL AL PROGRAMULUI

22. Obiectivul prezentului program este de a reduce povara bolilor transmisibile prin asigurarea accesului universal al populației la servicii de imunizare, garantate de stat, conform Calendarului de vaccinări pentru anii 2023-2027 (anexa nr. 1 la Program).

IV. OBIECTIVELE SPECIFICE

23. Pentru realizarea obiectivului general sunt stabilite următoarele obiective specifice ale Programului:

24. Obiectivul specific 1: *Asigurarea acoperirii vaccinale de cel puțin 95% din populație la vârstele țintă la nivel municipal până în anul 2027, prin asigurarea accesului echitabil și universal la serviciile de imunizări garantate de stat.*

Acțiuni:

- 1.1. Prestarea serviciilor de vaccinare gratuită cu vaccinurile obligatorii incluse în Program, la adresarea pacientului în maternitate sau instituție de asistență medicală primară.
- 1.2. Combaterea dezinformării despre vaccinuri și prevenirea propagării mesajelor antivaccinare și impactul negativ al acestora.
- 1.3. Creșterea acoperirii vaccinale în rândul celor mai dezavantajate grupuri de populație greu accesibile, inclusiv cu asigurarea serviciilor de imunizare gratuită a migranților și refugiaților.

25. Obiectivul specific 2: *Creșterea accesului la vaccinuri sigure și eficiente a populației pe tot parcursul vieții, indiferent de locația lor geografică, vârstă, gen, statut social, etnie, religie privind oportunitatea acestora de a se bucura de beneficiile depline ale vaccinării.*

Acțiuni:

- 2.1. Asigurarea accesului universal la serviciile de imunizare prin intermediul centrelor de vaccinare în cadrul IMSP ” SCB”, Centrul Perinatologic, IMSP ” CMF Bălți”, echipelor mobile de vaccinare pentru a asigura vaccinarea primară, revaccinarea sau vaccinarea întârziată.
- 2.2. Achiziționarea și disponibilitatea neîntreruptă a vaccinurilor și a consumabilelor.
- 2.3. Identificarea/ implimentarea mecanismelor inovative de invitare a copiilor sau a adulților la vaccinare cu efectuarea invitării repetate în cazul neprezentării la programare.
- 2.4. Identificarea soluțiilor și oportunităților pentru implementarea vaccinurilor noi cu scopul extinderii programului de imunizări și a diminuării povarei bolilor infecțioase.

23. Obiectivul specific 3: *Sporirea gradului de conștientizare a fiecărei persoane și a comunității privind importanța imunizării și promovarea vaccinării drept unul din drepturile și obligațiile omului.*

Acțiuni:

- 3.1. Instruirea personalului medical în domeniul comunicării și promovării vaccinurilor.
- 3.2. Difuzarea informațiilor privind riscurile refuzului de la vaccinare cu scopul sporirii rolului lor în convingerea populației privind siguranța înaltă a vaccinărilor de către lucrătorii medicali.

3.3. Dezvoltarea relațiilor cu mass-media, privind mediatizarea prevenirii bolilor infecțioase prin imunizări și încurajarea lor în publicarea materialelor și difuzarea emisiunilor echilibrate și veridice despre vaccinare și beneficiile ei.

3.4. Utilizarea metodelor și căilor performante de comunicare de către lucrătorii medicali în scopul creșterii calității serviciilor de imunizare.

3.5 Editarea și distribuirea materialelor informative privind beneficiile și importanța imunizărilor.

3.6 Familiarizarea elevilor și studenților cu beneficiile, necesitatea și importanța imunizării.

V. IMPACTUL PREZENTULUI PROGRAM

24. Programul municipal are drept angajament menținerea și îmbunătățirea situației epidemiologice favorabile, prin boli infecțioase prevenibile prin vaccinări:

- accesul la vaccinuri gratuite,
- acoperire vaccinală a cel puțin 95% din populație din vârstele țintă,
- vaccinarea tuturor persoanelor care nu au contraindicații medicale și contingentele de risc.

VI. ESTIMAREA GENERALĂ A COSTURILOR

25. Estimarea generală a costurilor pentru implementarea și realizarea prezentului Program a fost efectuată în baza priorităților și activităților identificate, directivelor și instrumentelor disponibile în experiența municipală. Mijloacele financiare provenite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, indicate în costurile estimative ale Programului, reprezintă resurse proprii ale prestatorilor de servicii medicale, obținute în temeiul legislației în vigoare, conform contractelor încheiate cu Compania Națională de Asigurări în Medicină, în limita mijloacelor financiare disponibile. Bugetul pentru anul 2022 a fost executat în limita mijloacelor financiare alocate, în conformitate cu acțiunile planificate și realizate pe parcursul anului.

VII. RISCURI DE IMPLEMENTARE

26. Implementarea Programului de imunizări poate fi supus următoarelor riscuri:

- 1) insuficiența surselor financiare pentru achiziționarea vaccinurilor, consumabilelor, utilajului frigorifer, reparația și mentenanța acestuia;
- 2) numărul redus de personal medical angajat în prestarea serviciilor de imunizări;
- 3) ezitarea vaccinării sau efectuarea cu întârziere a vaccinărilor din cauza contraindicațiilor medicale neargumentate;
- 4) dezinformarea populației cu privire la vaccinare, respectiv creșterea refuzurilor de vaccinare.

VIII. RESPONSABILII PENTRU IMPLIMENTARE

27. Responsabilitatea implementării Programului municipal de imunizare pentru anii 2023-2027 îi revine Direcției generale asistență socială, sănătate și protecția familiei în comun cu IMSP "Centrul Sănătate Publică Bălți", IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, IMSP „Centrul Medicilor de familie Bălți”, Direcția învățământ, tineret și sport, Centrul de plasament temporar și reabilitare pentru copii mun. Bălți, Centrul Național de transfuzie a sîngelui, Centrul Medical "Sf. Panteleimon", întreprinderile municipale.

28. Autoritățile responsabile vor aplica în mod exact prevederile prezentului Program. În procesul de implementare, autoritățile responsabile vor colabora cu alte autorități ale administrației publice locale, organizații non-guvernamentale locale, precum și alți actori implicați în domeniul dat.

Performanța Programului Municipal va fi estimată în baza indicatorilor de progres, care vor reflecta realizarea activităților expuse în planul de acțiuni (anexa nr. 2) .

IX. PROCEDURI DE RAPORTARE ȘI EVALUARE

29. Activitățile de monitorizare, evaluare și raportare a Programului derulează în continuu pe toată perioada de implementare.

30. În cadrul procesului de monitorizare vor fi elaborate rapoarte anuale de progres, care vor include informații despre implementarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni și îndeplinirea indicatorilor din anexă. Aceste rapoarte vor fi elaborate de unitatea de coordonare a Programului și prezentate anual, până la 15 februarie către IMSP ” Centrul Sănătate Publică Bălți” și ulterior, până în 25 februarie, Consiliului Municipal Bălți și Ministerului Sănătății.

31. Raportul anual de progres va fi întocmit de instituția care coordonează Programul municipal și se va baza pe indicatorii și obiectivele Programului, axându-se în special pe evaluarea nivelului de realizare a rezultatelor scontate.

32. Datele despre resursele financiare alocate în anul precedent și preconizate spre alocare în următorii ani, destinate realizării prezentului Program urmează a fi prezentate unității de coordonare - Direcția generală asistență socială, sănătate și protecția familiei și ulterior Consiliului municipal Bălți.

33. Etapele și termenii de implementarea prezentului Program se vor efectua în conformitate cu planul de acțiuni.